

*доцент кафедри романо-германської філології, кандидат педагогічних наук
Кіришова Ольга Володимирівна,*

e-mail: aprel2009@mksat.net

Методика викладання іноземної мови у середній школі (3 курс)

Мета: формування системи знань про цілі, зміст, методи і засоби навчання, а також способи учіння і виховання на матеріалі іноземної мови.

Завдання :

- показати головні компоненти теорії сучасного навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах і на цій основі навчити студентів використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань;
- ознайомити студентів з сучасними тенденціями в навчанні іноземних мов як у нашій країні, так і за кордоном;
- розкрити суть складових частин і засобів сучасної методики як науки; спрямувати студентів на творчий пошук під час практичної діяльності у школі;
- сформувати у студентів під час практичних і лабораторних занять професійно-методичні вміння, необхідні для плідної роботи в галузі навчання іноземних мов;
- залучити майбутніх вчителів до опрацювання спеціальної науково-методичної літератури, що має стати джерелом постійної роботи над собою з метою підвищення рівня професійної кваліфікації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати: теорію навчання іноземної мови, в основу якої покладено досягнення науки.

вміти:

- кваліфіковано застосовувати сучасні принципи, методи, прийоми і засоби навчання іншомовного спілкування;
- вирішувати завдання морального, культурно-естетичного, трудового навчання учнів засобами іноземної мови з урахуванням особливостей ступеня навчання;
- прогнозувати шляхи формування і розвитку інтелектуальної та емоційної сфер особистості учня, його пізнавальних і розумових здібностей у процесі володіння іншомовним мовленням;
- допомагати учням в оволодінні вміннями вчитися, розширювати свій світогляд, пізнавати себе та іншу систему понять, через яку можуть усвідомлювати інші явища;
- аналізувати свою професійну діяльність і навчальну діяльність учнів, добирати підручники та посібники, прогнозувати труднощі засвоєння учнями мовного і мовленнєвого матеріалу, а також оволодіння мовленнєвою діяльністю, вивчати та узагальнювати досвід інших вчителів у галузі навчання іноземних мов;
- планувати і творчо конструювати навчально-виховний процес у цілому і процес навчання конкретного матеріалу з урахуванням ступеня навчання; планувати навчально-комунікативну діяльність учнів на уроці та в позакласній роботі; здійснювати у комплексі різні види індивідуалізації навчання іноземної мови: мотивуючий, регулюючий, розвиваючий, формуючий;
- реалізовувати плани (поурочні, серії уроків, позакласних заходів) з урахуванням особливостей ступеня навчання; творчо розв'язувати методичні завдання у процесі навчання і виховання з урахуванням провідних характеристик учнів певного навчального закладу, вносити до планів методично правильні корективи з метою досягнення бажаного результату, виходячи з цілей навчання іноземної мови в конкретному типі навчального закладу.

Теми лекцій

1. Система навчання іноземної мови.
2. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземних мов.
3. Навчання граматичного матеріалу.
4. Навчання лексичного матеріалу.
5. Навчання фонетичного матеріалу.
6. Навчання аудіювання.
7. Навчання діалогічного мовлення.
8. Навчання монологічного мовлення.
9. Навчання читання (формування компетенції в читанні).
10. Навчання читання як виду мовленнєвої діяльності.
11. Навчання письма (формування компетенції у письмі).
12. Навчання письма як виду мовленнєвої діяльності.
13. Особливості навчання іноземної мови у школах різного ступеня.
14. Урок іноземної мови.

Теми семінарських занять

1. Система навчання іноземної мови. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземних мов. <ol style="list-style-type: none">1. Суть комунікативного підходу до навчання ІМ2. Цілі навчання ІМ (приклади)3. Основні компоненти змісту навчання ІМ4. Принципи навчання5. Визначення мовленнєвої діяльності, її фази і компоненти6. Формування навичок та вмінь мовлення, якості навичок, класифікація умінь7. Поняття “ вправа ”, структура вправи, типи вправ (приклади)
2. Навчання граматичного матеріалу. Навчання лексичного матеріалу. <ol style="list-style-type: none">1. Визначення АГМ, ПГМ, “граматична структура”, “зразок мовлення”2. Навчання АГМ (приклади)3. Навчання ПГМ (приклади)4. Активний, пасивний і потенціальний словниковий запас5. Засвоєння активного лексичного матеріалу (приклади)6. Засвоєння пасивного лексичного матеріалу (приклади)
3. Навчання фонетичного матеріалу. Навчання аудіювання. <ol style="list-style-type: none">1. Фонетичний мінімум. Вимоги до вимови учнів2. Навчання звуків іноземної мови (приклади)3. Навчання інтонації іноземної мови (приклади)4. Вимоги до текстів для навчання аудіювання. Труднощі аудіювання.5. Опори та орієнтири. Етапи навчання аудіювання6. Система вправ для навчання аудіювання (приклади)
4. Навчання говоріння. <ol style="list-style-type: none">1. Суть і характеристика діалогічного мовлення (приклади)2. Система вправ для навчання діалогічного мовлення (приклади)3. Суть і характеристика монологічного мовлення. Етапи навчання монологічного мовлення (приклади)4. Система вправ для навчання монологічного мовлення (приклади)
5. Навчання читання. <ol style="list-style-type: none">1. Мета навчання читання на різних ступенях. Характер текстів для читання. Труднощі навчання читання ІМ

2.	Навчання техніки читання (приклади)
3.	Навчання ознайомлювального читання (приклади)
4.	Навчання вивчаючого читання (приклади)
5.	Навчання вибіркового читання (приклади)
6. Навчання письма.	
1.	Мета навчання письма на різних ступенях. Вимоги до базового рівня оволодіння письмом
2.	Навчання техніки письма (приклади)
3.	Навчання писемного мовлення (приклади).
4.	Письмо як засіб контролю (приклади)
7. Організація та забезпечення процесу навчання ІМ в середніх навчальних закладах.	
1.	Особливості навчання ІМ у початковій школі
2.	Особливості навчання ІМ у основній школі
3.	Особливості навчання ІМ у старшій школі
4.	Планування навчального процесу з ІМ
5.	Вимоги до уроку іноземної мови
6.	Типи і структура уроків іноземної мови

Методи контролю

Підготовка до семінарських занять проводиться у формі підготовки доповідей за питаннями до семінарів та розробці систем вправ.

Види і форми контролю успішності студентів:

поточний контроль першого модуля включає:

- заслухання доповідей 5 балів

поточний контроль другого та третього модуля включає:

- заслухання доповідей;

- перевірку систем вправ

Кожен вид роботи оцінюється таким чином:

- доповіді -3 бали

- вправи - 5 балів

поточний контроль в рамках четвертого модуля включає:

- заслухання доповідей – 5 балів

Індивідуальне завдання (реферат) оцінюється в 10 балів.

Підсумковий контроль

Форма контролю - іспит. Під час триместру студенти повинні заробити 60 балів на семінарських заняттях і 40 балів на іспиті.

Іспит проводиться в усному вигляді. Кожен білет має 3 питання: 2 теоретичних (по 10 балів кожне) і одне практичне (20 балів), яке передбачає презентацію студентами власних систем вправ.

ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ З МВІМ

1. Суть комунікативного підходу до навчання ІМ
2. Цілі навчання (приклади)
3. Основні компоненти змісту навчання ІМ
4. Принципи навчання
5. Визначення мовленнєвої діяльності, її фази і компоненти
6. Формування навичок та вмінь мовлення, якості навичок, класифікація умінь
7. Поняття “ вправа ”, структура вправи, типи вправ (приклади)
8. Система вправ і її важливість
9. Визначення АГМ, ПГМ, “граматична структура”, “зразок мовлення”

10. Навчання АГМ (приклади)
 11. Навчання ПГМ (приклади)
 12. Активний, пасивний і потенціальний словниковий запас
 13. Засвоєння активного лексичного матеріалу (приклади)
 14. Засвоєння пасивного лексичного матеріалу (приклади)
 15. Фонетичний мінімум. Вимоги до вимови учнів
 16. Навчання звуків іноземної мови (приклади)
 17. Навчання інтонації іноземної мови (приклади)
 18. Вимоги до текстів для навчання аудіювання. Труднощі аудіювання.
 19. Опори та орієнтири. Етапи навчання аудіювання
 20. Система вправ для навчання аудіювання (приклади)
 21. Суть і характеристика діалогічного мовлення (приклади)
 22. Система вправ для навчання діалогічного мовлення (приклади)
 23. Суть і характеристика монологічного мовлення. Етапи навчання монологічного мовлення (приклади)
 24. Система вправ для навчання монологічного мовлення (приклади)
 25. Мета навчання читання на різних ступенях. Характер текстів для читання.
- Труднощі навчання читання ІМ
26. Навчання техніки читання (приклади)
 27. Навчання ознайомлювального читання (приклади)
 28. Навчання вивчаючого читання (приклади)
 29. Навчання вибіркового читання (приклади)
 30. Мета навчання письма на різних ступенях. Вимоги до базового рівня оволодіння письмом
31. Навчання техніки письма (приклади)
 32. Навчання писемного мовлення.
 33. Письмо як засіб контролю (приклади)
 34. Особливості навчання ІМ у початковій школі
 35. Особливості навчання ІМ у основній школі
 36. Особливості навчання ІМ у старшій школі
 37. Планування навчального процесу з ІМ
 38. Вимоги до уроку іноземної мови
 39. Типи і структура уроків іноземної мови
 40. Аналіз уроку іноземної мови
 41. Контроль у навчанні ІМ
 42. Тестові завдання

Рекомендована література

Базова

1. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Підручник./ Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002. – 328 с.

Допоміжна

1. Гальскова Н.Д. Теория обучения иностранным языкам: Лингводидактика и методика: учеб. пособие для студ. лингв. ун-тов и фак. ин. яз. высш. пед. учеб. заведений / Н.Д. Гальскова, Н.И. Гез. – М.: Изд. центр «Академия», 2004. – 236 с.
2. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання/ під ред. С.Ю.Ніколаєвої. -Київ “Ленвіт”, 2003 –273с.
3. Кіршова О.В. Методичні вказівки щодо організації педагогічної практики студентів за напрямом підготовки 6.020303 «Філологія (німецька)» та магістрантів спеціальності

8.030502 «Мова та література (німецька)» / О.В. Кіршова. – Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. П.Могили, 2011. – Вип.167. – 76 с. – (Методична серія).

1. Контрольні завдання з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах: Посібник для студентів / Кол. авторів під керівн. С.Ю. Ніколаєвої та М.І. Солов'я . – К.: Ленвіт, 2002. – 356 с.

5. Настольная книга преподавателя иностранного языка: Справочное пособие/ Маслыко Е.А., Бабинская П.К., Бузько А.Ф. и др. – Минск: Высшая школа, 2002. -522с.

6. Практикум з методики викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. – К.:Ленвіт, 2001 -296 с.

7. Bischof M. Landeskunde und Literaturdidaktik / Monika Bischof, Viola Kessling, Rüdiger Krechel. – München: Goethe-Institut, 1999. – 183 S.

8. Jung L. 99 Stichwörter zum Unterricht. Deutsch als Fremdsprache / Lothar Jung. – Max Hueber Verlag, 2001. – 272 S.

9. Wicke R.E. Aktiv und kreativ lernen. Projektorientierte Spracharbeit im Unterricht. Deutsch als Fremdsprache / Rainer E. Wicke. – Max Hueber Verlag, 2004. – 207 S.

10. Ziebell B. Unterrichtsbeobachtung und Lehrerverhalten / Barbara Ziebell. – Goethe Institut Inter Nationes, München, 2002. – 172 S.